

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Vita B. Francisci Xaverii

Torsellini, Orazio

Coloniae Agrippinae, 1610

V. Venetijs dat operam valetudinario insanabilium, inde Romam ad Pontificem adit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42323

Hereticorum animos mitigat.

sa, quæ hæreticis spectaculo, Catholicis etiam exemplo forent. Itaque sæpe etiam vsu venit, vt hæretici ipsi, sanctimoniam admiratione capti, comiter illis monstrarent itinera; locorum denuntiarent difficultates; itineris duces, vbi opus erat, semet sua sponte præberent. Ad eam vera ac germana virtus emicat, & immanes quoque homines admonet humanitatis. Franciscus igitur omnibus viarum incommodis ac periculis perfunctus, superis mortalibusque fauentibus, ad vi. Idus Ianuarias anni insequentis incolumis vnâ cum comitibus Venetias peruenit. Ibi Ignatium Loiolam reperit, dulcissimos socios filiosque avidissimè opperientem. Sequuntur consalutationes lætissimæ, complexusque, Societatis more, summæ beneuolentiæ indices. Ea lætitia præteritorum laborum memoriam absterfit omnem.

CAPVT V.

Venetis dat operam valetudinario insanabilem, inde Romam ad Pontificem adit.

COMMVNITIAM in consilio Patres decreuerant proficisci Romam, vt à Pontifice Maximo peterent potestatem manen-

manendi suo iure arbitrioque Hierosolymis, Euangelijque prædicandi. Placuit igitur, dum se vis hyemis frangeret, Venetijs quasi tyrocinium futuræ militiæ ponere. Ergo Patribus publica valetudinaria tanquam prouincias inter se comparantibus, Franciscus ægrorum insanabilium curationem, optatæ sui victoriæ materiem, sibi ipse depoposcit. Nec minore animi ardore eam prouinciam gessit, quàm expetiuit. Simul atque eò venit, miserorum lectos & grabatos cœpit circumire, mœstos blandè consolans, perditos cœlestis vitæ spe recreans, confirmâs moribundos, omnes ad patientiam, ad honestatem, sanctitatemque vitæ acriter impellens: vt quorum morbi insanabiles erant, eorum mores quacunque posset ratione sanaret. Ad hæc facili^o iuuati posse eorundem animus ratus, si inseruiret corporibus, ipsemet valetudinarium euertere, lectos sternere, purgare sordes, abiectissima queque ministeria, Christianæ humilitatis rudimenta, exsequi; mortuos denique ipsos de more ablutos ritè sepelire. Inter hæc munera insignis quædam pietas ex eius vultu atq; oculis eminebat: Christum ab illo in affectis hominibus latentem cerni oculis quodammodo, ei que ipsi dare operam, crederes.

Gerebantur hæc in luce celeberrimi va-
 letudinarij, in oculis clarissimæ ciuitatis,
 tam insolita alacritate atque lætitia, vt
 multis ad nouæ rei famam concurrenti-
 bus, spectaculo Franciscus esset non Deo
 solùm & Angelis, sed etiam hominibus:
 vtique cùm eius in affectos sedulitas B.
 Rochi (cuius nomen ab eximia huius
 generis benignitate Venetijs celeberrim-
 um est) iucundissimam renouaret me-
 moriam. Vitabat ergo Xauerius, quan-
 tum poterat, oculos hominum, *Patri cœ-
 lesti, qui videt in abscondito*, placere cu-
 piens. Gratissimum interim spectaculum
 eius virtus superis præbuit. Ægrū nactus
 venerea lue ac tæbe confectum, hoc im-
 pensius ei ministrare institit, quo magis
 ab illo abhorrebat animus natura vsuq;
 delicatus. Miras itaq; ibi pugnas edidit,
 nobilesq; de se tulit victorias. Coërcebat
 ratio contumaciã naturæ, & pestis illius
 horrorem virtus diuina superabat. vrge-
 bat tamen interdum vlcerū fœditas gra-
 uitasq; odoris adeò, vt nauseans (vti al-
 solet) animus vlcerosum hominē auer-
 saretur. Non fefellit siue Dæmonis siue
 naturæ dolus solertiam Xauerij. Igitur
 posteaquam paulatim refrigescere sensit
 caritatē, sibi met infensus, suamq; animi
 molliem increpitans, meritas de se ex-
 pete-

Math. 6.

*Vlcerofo
 præcipua
 cura mi-
 nistrat.*

petere pœnas, atque illud delicati animi fastidiū penitus exuere statuit. Nec mora: obfirmat Christi caritate pectus, & S. Catherinæ Senensis exemplo, manantem ex vlceribus saniem semel atque iterum vnicus sui victor exsugit. eximia virtus diuinitus eximio donata est præmio. Hæc victoria nō modò illum in præsens sui potentē fecit; sed etiam in omne tempus, aduersus vlcerosos & elephantiacos eius muniuit animum. Morbos enim quorum cæteri vel aspectum ipsum horrere solent, ipse deinde cū voluptate tractauit, non tantum sine molestia. Tanti refert ad animi libertatem vel semel semet egregiè vincere. Quocirca in omni Fancisci vita, & perpetua omnibus in rebus sui victoria enituit, & benignitas in miseros ægros singularis. Hoc tyrocinio imbutus, curas omnes ad destinatam animo expeditionem intendit. Vere primo nullam moram interponendam existimarunt Patres, quin quamprimum Romanam, vti vouerant, ad Pontificem Maximum adirent. Erāt tum imbres maximi, itinera admodum lutulenta: & aderant solennia Quadragesimæ ieiunia, religiosi viatoribus haud sanè commoda. Verum ne rem Deo gratissimam minùs gratam cunctatio faceret, tanta fuit apud

*Saniem
exsugit.*

Sui victoria.

Voti seruandi religio.

*Voti ser-
uandi re-
ligio.*

omnes voti religio, vt dum ieiuniorum tempus præteriret, dum idonea tempestas vias lacunis & voraginibus teterrimas aliqua ex parte siccaret, dum vernæ remitterent pluuiæ, neutiquam censuerint exspectandum. Adeo non sibi vota, sed se votis accommodabant. Itaque in-
ta Quadragesima, omnes pariter Ro-

*Quadra-
gesima, i-
ter pedib⁹
faciens &
mendicâs,
ritè ieiunat.*

mam ire maturant. Ad superioris itineris paupertatem hoc accessit, vt sine viatico omnes viæ simul ac diuinæ prouidentia committerent se. Porro in itinere vetera illa instituta perpetuò retinebantur, atq; hoc amplius, quoniam id temporis erat, etsi pedestres viatores necessarij itineris labor, cibusque parcè emendicatus plurimum vexabat, tamen ritè quotidie ieiunabatur; nullusque omnino capiebatur cibus, nisi emendicatus: vt dubitari possit, vtrum maior imperati ieiunij religio fuerit, an Euangelicæ paupertatis. Nec
piorum hominum fiduciam vlla ex parte Dei prouidentia frustrata est. Magnis im-

*Frustulo
panis sum-
pto, per la-
cunas iu-
stum iter
pedibus
conficit.*

bribus grauique tempestate vexati, procedere tamen quò destinarant perseverantes, lutulentas in primis ac lacunosas eopotissimum anni tempore Longobardia vias pedibus sine vilo grauiore incommodo peruasere. Interdum autem vsu venit, vt frustulo duntaxat cibarij panis
sum-

sumpto, maximo imbri, campis longè lateque stagnatibus (vt alicubi vix summo pectore extarent) millia passuum vno die propè xxx. nudis conficerēt pedibus, non æquo solùm tranquilloque animo, sed hilari lætoque. Demum illos Deus necessarijs subinde rebus ac viribus supeditatis, precario victu, periculisque itineris defunctos, quò intendebant, saluos incolumesq; perduxit. Romam vbi ventum est, nihil eis potius fuit, quàm vt limina Apostolorum adirēt, sanctissimisq; vrbis atq; omnium gentium patronis salutatis, communem per eos causam enixius commendarent Deo. Exinde tantorum Præsidum patrocínio & gratia freti, ad Christi vicarium (is tum erat Paulus

Paulus
III. Pont.
Max.

III. ex inclyta familia Farnesia, vir consilio prudentiaq; longè clarissimus) aditū sibi quærere cœperunt destinata petituri. Erat Romæ eodem tempore Petrus Ortizius Hispanus, Cæsaris procurator, homo summa auctoritate pariq; humanitate præditus: à quo ad Pontificem introducti, atq; vltro etiam commendati, benignè comiterq; ab eo accipiuntur de more ad osculum pedis. Inde periclitanda eorū doctrinæ gratia, ad philosophicas Theologicasque disputationes super mensam (vti optimi Principis consuetu-

do ferebat) non semel adhibentur. Quo in genere cum omnes, & Franciscus in primis, egregium quæ eruditionis, quæ modestiæ specimen dedissent; editis de Hierosolymitana profectioe postulatis, quæ volebant, impetrant omnia, non modò nihil repugnante, verùm etiam valdè approbante Pontifice: cuius paternæ in gentes omnes caritas adeò peregrinorum hominum est complexa virtutem, ut eos, pro egregia ipsius benignitate ac munificentia, cum fausta precatione pariter & copioso viatico dimitteret. At illi ne in copia quidem paupertatis obliti, attributam votiux peregrinationi pecuniam apud argentarium custodiendâ deponunt, tantisper dum profectiois tempus adesset: ipsi victum interea per urbem mendicâdo palàm conquirunt. modestia utique quam doctrina insigniores, utpote qui à familiaritate principum virorum ultro ad tantam vitæ humilitatem descenderent.

CAPVT VI.

*Vicetia post diutinam preparationem
Deo Sacerdotij primitias offert.*

VRBANIS negotijs feliciter simul
celeriterq; cōfectis, Hierosolymam
primo